

רקע לקראת דיון הוועדה ביום 14.9.20 - צו הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)(אישורים רגולטוריים), התש"ף-2020

הצו המבוקש נועד להאריך את התקופה שבה תינתן הארכה אוטומטית לתוקפם של מגוון אישורים רגולטוריים, כפי שניתנה מתחילת ההתמודדות עם משבר הקורונה.

רקע

חוק הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש) (אישורים רגולטוריים), התש"ף-2020 (להלן - החוק או חוק הארכת תקופות), שנחקק בסוף יוני 2020, האריך את תוקפם של מגוון רחב של אישורים רגולטוריים, בדומה להסדר שהוחל בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (הארכת תוקף ודחיית מועדים), התש"ף-2020, שהותקנו ביום 25.3.2020.

הארכה זו ניתנה בשל ההגבלות שהוטלו באותו עת במשק, שהשפיעו הן על המגזר הציבורי והן על המגזר הפרטי. ההגבלות הקשו על עבודת הרשויות הציבוריות שהיו צריכות לחדש את האישורים, וכן הקשו על המפוקחים לפעול לחידוש אותם אישורים. לכן, ביקשה הממשלה לקבוע הארכה אוטומטית לאישורים רגולטוריים, כאשר הכוונה ב"אישורים רגולטוריים" היא לסוגים שונים של רישיונות, היתרים ואישורים שניתנים, ככלל, בידי רשות ציבורית לצורך ביצוע פעילות או פעולה בידי אדם לתקופה העולה על חודש, או לפטור מביצוע פעולה. לדוגמא – אישור רגולטורי כולל רישיון עסק, אשרת שהייה, היתר כיבוי אש, היתר רעלים, רישיון השימוש והעיסוק בקנאביס רפואי, ועוד.

החוק החריג רשימה ארוכה של אישורים (הנמנים בתוספת השנייה), וביניהם אישורים לגבי פעולות שכרוכות בסיכון מיוחד, אישורים שהנטל שכרוך בחידושם אינו מושפע מהגבלות בתקופות קורונה, וכן אישורים שמטבעם לא אמורים להתחדש.

המשמעות האופרטיבית של החוק הייתה כי אישור רגולטורי שתוקפו פג בתקופה שבין יום 10 במרץ ועד ליום 30 ביוני (התקופה שהוגדרה "התקופה הקובעת") הוארך בשלושה חודשים, או עד ה-30 ביוני, לפי המאוחר; אישור רגולטורי שתוקפו פג בתקופה שבין 1 ביולי ועד 31 באוגוסט הוארך אוטומטית בעשרה שבועות.

ההארכה מכוח החוק היא אוטומטית, כאמור, ואינה מחייבת הגשת בקשה או תשלום אגרה בעד עצם ההארכה, אולם אם נעשתה הארכה כאמור חייב בעל האישור בכל החובות הנובעות מקיומו של האישור הרגולטורי בתקופת ההארכה. הרשות הציבורית יכולה להחליט כי ההארכה לא תחול לגבי אישור רגולטורי מסוים או שתקופת ההארכה לגביו תהיה קצרה יותר.

עוד קבע החוק (בסעיף 2(א)(2)), כי ראש הממשלה, באישור הממשלה ובאשר ועדה רלבנטית של הכנסת כפי שתקבע ועדת הכנסת, רשאי להאריך את "התקופה הקובעת" בתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים, אם נוכח כי מתקיימות "נסיבות משקיות חריגות" או "נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות זאת".

כעת, מבקש ראש הממשלה לעשות שימוש בסמכות שניתנה לו לפי החוק להאריך את התקופה הקובעת בשלושה חודשים, קרי עד סוף ספטמבר 2020. משמע כי אחרי ההארכה, אישורים שיפקעו בספטמבר יוארכו אוטומטית בשלושה חודשים נוספים; אישורים שיפקעו באוקטובר או נובמבר יוארכו אוטומטית בעשרה שבועות נוספים; ואישורים שפקעו ביולי ואוגוסט יוארכו בשבועיים נוספים (כך "שישלימו" הארכה של שלושה חודשים).

יצוין כי אין הכוונה כי בעל אישור יקבל יותר מהארכה אחת. אלא, ההארכה תאפשר גם לבעל אישור שפוקע בספטמבר ועד נובמבר "ליהנות" מההקלה שניתנה לבעל אישור שפקע בין מרץ ועד סוף אוגוסט. עוד יצוין כי בשל העובדה שהממשלה הביאה את הצו לאישור הוועדה לאחר הראשון בספטמבר, ייתכנו מקרים בהם האישור פקע בתחילת ספטמבר, וההארכה המבוקשת "מחזירה לחיים" את האישור שלא היה בתוקף במשך השבועיים האחרונים. (מצב דומה היה בחקיקת החוק מלכתחילה, כאשר החוק חל באופן רטרואקטיבי גם על אישורים שפקעו מה-10 במאי ועד שהחוק נחקק, וקבע שיראו אותם כאילו עמדו בתוקף לכל אורך התקופה).

שאלות לדיון:

- כאמור, החוק הסמיך את ראש הממשלה להאריך את התקופה הקובעת אם נסיבות משקיות חריגות או נסיבות מיוחדות אחרות מצדיקות כך. כיוון שכעת משרדי הממשלה חזרו לפעילות, מוצע כי הוועדה תשקול האם הירידה הכללית בפעילות במשק מצדיקה, לטעמה, את הארכת תוקפם של האישורים.
- עוד מוצע לבדוק האם ההארכה האוטומטית של אישורים גרמה לאי-ודאות בקרב בעלי האישורים.
- כמו כן, מוצע שהוועדה תבדוק האם ההארכה המבוקשת אכן מקלה על בעל אישורים. יש לזכור כי החוק אינו דוחה את פקיעת האישור עד לסיום משבר הקורונה (שכן יש חשיבות לכך שלא יעבור זמן רב מדי מבלי שהגורם המפקח ייתן את דעתו לשאלת האישור). אם כך, בעל הרישיון יצטרך לפעול להאריך את האישור בעוד כשלושה חודשים, כאשר יש סיכוי טוב שמשבר הקורונה לא יגיע לסיומו; האם דחייה שכזו אכן מקלה על בעל הרישיון, ובכך מצדיק את ההארכה המבוקשת?
- כפי שתואר לעיל, קיימים חריגים להגדרת "אישור רגולטורי", ואולם אין רשימה מסודרת של כל האישורים שמוארכים אוטומטית. לכן קיימת עמימות מסוימת מבחינת המחוקק, המובילה לכך שיש קושי בבחינת ההשפעה של ההארכה המבוקשת, וקשה לבחון האם קיים אינטרס ציבורי שנפגע בשל ההארכה. מוצע לבקש מהרגולטורים מידע לגבי סוג האישורים, רישיונות, היתרים, ופטורים שקיבלו הארכה בחודשים האחרונים.

**צו הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)(אישורים רגולטוריים),
התש"ף-2020**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 2(א)(2) לחוק הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)(אישורים רגולטוריים), התש"ף – 2020, ובאישור הממשלה והוועדה, אני מאריך את התקופה הקובעת בשלושה חודשים עד ליום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020).

נוסח החוק המסמך:

חוק הארכת תקופות (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש) (אישורים רגולטוריים), תש"ף-2020

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אישור רגולטורי" – כל אחד מאלה:

(1) אישור או רישיון הנדרש לפי חוק לצורך ביצוע פעילות או פעולה בידי אדם, לרבות אישור או רישיון כאמור הניתן לגבי מכשיר, שנתנה רשות ציבורית, לאותו אדם, ובלבד שהאישור או הרישיון כאמור ניתן מלכתחילה לתקופה העולה על חודש;

(2) אישור בכתב בדבר פטור מביצוע פעילות או פעולה, שנתנה רשות ציבורית לפי דין לאדם, ובלבד שהפטור כאמור ניתן מלכתחילה לתקופה העולה על חודש;

(3) אישור המנוי בתוספת הראשונה;

"הוועדה" – ועדה של הכנסת שהנושא נמצא בתחום סמכויותיה, כפי שתקבע ועדת הכנסת;

"רישיון" – הרשאה, ובכלל זה רישיון, זיכיון או היתר או כל מסמך דומה אחר אף אם כינויו שונה;

"רשות ציבורית" – כל אחד מהגופים שלהלן ובכלל זה מי שממונה על הגוף או עומד בראש הגוף, וכן עובד או נושא משרה בגוף כאמור, ולרבות מי שגוף כאמור אצל לו את סמכותו:

(1) הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;

(2) רשות מקומית;

(3) תאגיד שהוקם לפי חוק;

(4) ועדה, מועצה או מינהלה שמונתה או שהוקמה לפי חוק;

"התקופה הקובעת" – התקופה שמיום י"ד באדר התש"ף (10 במרס 2020) עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020).

פרק ב': הארכת תוקף אישורים רגולטוריים – הוראת שעה

הארכת תוקף אישורים רגולטוריים הוראת שעה

2. (א) (1) על אף האמור בכל דין, תקופת תוקפו של אישור רגולטורי שמועד פקיעתו חל בתקופה שלהלן, תוארך בתקופה או עד המועד כמצוין לצידה (בסעיף זה – תקופת ההארכה), ויראו אותו, לכל דבר ועניין, כאילו עמד בתוקף גם

בתקופה הקובעת, אלא אם כן הותלה או בוטל או שחדל להתקיים תנאי המפקיע את תוקפו, או שהרשות הציבורית סירבה לחדשו, לפני תום תקופת ההארכה, לפי כל דין:

(א) **התקופה הקובעת – שלושה חודשים נוספים ממועד הפקיעה**, או עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020), לפי המאוחר;

(ב) **שני החודשים שלאחר תום התקופה הקובעת – עשרה שבועות נוספים ממועד הפקיעה**;

(2) ראש הממשלה רשאי, בצו, באישור הממשלה ובאישור הוועדה, להאריך את התקופה הקובעת לעניין פסקה (1), בתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים, אם נוכח כי מתקיימות נסיבות משקיות חריגות או נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות זאת.

(1) (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), הרשות הציבורית המוסמכת למתן האישור הרגולטורי רשאית להחליט, ביוזמתה או לבקשת בעל אישור רגולטורי, כי אישור רגולטורי מסוים יעמוד בתוקפו לתקופה קצרה מתקופת ההארכה או כי הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין אותו אישור, ובלבד ששקלה בין השאר את האפשרות של בעל האישור הרגולטורי לעמוד בתנאים למתן האישור ואת הנטל המוטל עליו לחידוש האישור, בשל השפעות נגיף הקורונה;

(2) החלטת הרשות הציבורית כאמור בפסקה (1) תיכנס לתוקף מהמועד שבו הודיעה על כך לבעל האישור הרגולטורי או מהמועד שצוין בהחלטה, לפי המאוחר; ההודעה תימסר לבעל האישור הרגולטורי זמן סביר מראש, בהודעה מנומקת בכתב;

(3) לעניין אישורים המנויים בתוספת הראשונה יראו את הגורם המנוי לצד האישור כרשות הציבורית המוסמכת למתן אותו אישור.

(1) (ג) ההוראות לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יחולו לעניין אישור רגולטורי או סוגי אישורים כאמור המנויים בתוספת השנייה, ואם מנויים לצד האישור או סוגי האישורים תנאים – לא יחולו לעניין אותו אישור או סוגי אישורים בהתקיים אותם תנאים;

(2) ההוראות לפי סעיף קטן (א) (2) לא יחולו לעניין אישור רגולטורי או סוגי אישורים כאמור במנויים בתוספת השלישית.

(ד) בעל אישור רגולטורי שתקופת תוקפו הוארכה לפי הוראות סעיף זה, אינו חייב בהגשת בקשה לעניין ההארכה או בתשלום אגרה בעד ההארכה כאמור.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מכל חובה, תשלום או הוראה אחרת שחלים על בעל אישור רגולטורי לפי חוק או שנקבעו באישור הרגולטורי שתוקפו מוארך לפי הוראות סעיף זה, בכל תקופת תוקפו של האישור הרגולטורי.

שמירת דינים

3. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכות הנתונה לרשות ציבורית לפי דין לשנות את תקופת תוקפו של אישור רגולטורי, לחדשו, לסרב לחדשו או לקבוע בו תנאים.

דחיית מועד לביצוע בדיקה תקופתית של מיתקן גז הוראת שעה

4. (א) על אף האמור בסעיף 14(5) לחוק הגז ובת"י 158, חל המועד האחרון לביצוע בדיקה תקופתית לגבי מיתקן גז בתקופה הקובעת, רשאי ספק גז להמשיך לספק גז למיתקן הגז גם לאחר שחלפה התקופה שנקבעה לפי הסעיף או התקן האמורים לביצוע הבדיקה התקופתית לאותו מיתקן גז, למשך שלושה חודשים החל מהמועד האחרון לביצוע הבדיקה התקופתית או החל מיום תחילתו של חוק זה, לפי המאוחר (בסעיף זה – תקופת הדחייה); ואולם, התקבלה אצל ספק הגז קריאה בנוגע לתקלה או חשש לתקלה במיתקן הגז, או שנודע לו על כך בדרך אחרת, והתקלה או החשש מחייבים לבדוק בלא דיחוי את מיתקן הגז, לא יחולו על מיתקן הגז הוראות סעיף קטן זה מהמועד שבו נודע לספק הגז כאמור.

(ב) ספק הגז יודיע לצרכנים, בכתב, על המועד המעודכן לביצוע בדיקה תקופתית לפי סעיף זה ורשאי הוא להודיע כאמור בחשבונית או בהודעת התשלום שהוא שלח לצרכניו.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על אספקת גז שבוצעה לפני יום תחילתו של חוק זה למיתקן גז כאמור בסעיף קטן (א), שהמועד האחרון לביצוע בדיקה תקופתית לגביו חל בתקופה הקובעת.

(ד) בסעיף זה –

”גז” – גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז;

”חוק הגז” – חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ”ט-1989;

”מיתקן גז” – מיתקן גז המשמש לצריכת גז לשימוש ביתי;

”ספק גז” – מי שהוא בעל רישיון ספק גז לפי פרק ג' לחוק הגז;

"ת"י 158 – תקן ישראלי ת"י 158 חלק 4 – "מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ): בדיקות".

פרק ג': ביקורת שיפוטית

ביקורת שיפוטית

5. על החלטה של רשות ציבורית לקבוע לפי הוראות סעיף 2(ב), לעניין אישור רגולטורי מסוים, תקופת דחייה קצרה יותר מהתקופה האמורה בסעיף 2(א), או לקבוע כאמור שהוראות אותו סעיף לא יחולו לעניין אישור רגולטורי מסוים ניתן לעתור או לערער לערכאה המוסמכת לפי החוק שמכוחו ניתן האישור הרגולטורי לרובן בהחלטות הנוגעות לאותו אישור.

פרק ד': הוראות שונות

תיקון התוספות

6. השר הממונה על ביצוע החיקוק שמכוחו ניתן אישור רגולטורי רשאי, בצו, לאחר התייעצות עם ראש הממשלה ובאישור הוועדה, לתקן את התוספת הראשונה, את התוספת השנייה ואת התוספת השלישית (בסעיף זה – התוספות), לעניין אותו אישור, ובלבד שהוספת אישור רגולטורי לתוספת השנייה לא תפגע בתוקפו של האישור הרגולטורי עד למועד תיקון אותה תוספת; ואולם –

(1) היתה הרשות הציבורית המוסמכת למתן האישור הרגולטורי תאגיד שהוקם לפי חוק, רשאי השר הממונה על התחום שבו פועל התאגיד שהוקם לפי חוק, באישור הוועדה, לתקן את התוספות לעניין אותו אישור;

(2) היתה הרשות הציבורית המוסמכת למתן האישור הרגולטורי רשות מקומית, רשאי שר הפנים, בהתייעצות עם ראש הממשלה ובאישור הוועדה, לתקן את התוספות לעניין אותו אישור.

תוספת ראשונה

(סעיף 2(1) – ההגדרה "אישור רגולטורי")

(1) אישור מעבדה מוסמכת לבדיקה תקופתית למכלית או לרכב שמוקן עליו מיכל, להובלת חומר מסוכן, בדבר כשירות ועמידה בדרישות כאמור בתקנה 3(ג)3 לתקנות שירותי הובלה, התשס"א-2001, לפי תקן ישראלי ת"י 819 או בהתאם לאמנה להובלת חומרים מסוכנים בכבישים (ADR) – המפקח כהגדרתו בחוק שירותי הובלה, התשנ"ד-1997;

(2) תעודת הכשרה שנתן מוסד הכשרה לפי תקנה 51 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007, ואישור שניתן לעובד בגובה בהתאם לתקנה 6(ב) ו-1(ג) לתקנות האמורות – מפקח עבודה ראשי כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה;

(3) הסמכה שנתנה רשות הסמכה לפי תקנה 6(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), התשנ"ג-1992, לאתת או לעגורנאי, לעניין הפעלת עגורן מסוג ג' ו-ד' – מפקח עבודה ראשי כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה;

(4) בדיקה סביבתית תעסוקתית בהתאם להוראות לפי פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה) – מפקח עבודה ראשי כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה;

(5) תסקיר על בדיקה שניתן בידי בודק מוסמך לפי פקודת הבטיחות בעבודה, ובלבד שלא הוצא לגבי המכשיר שלגביו ניתן התסקיר, בשנה האחרונה, צו שיפור או צו בטיחות לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 – מפקח עבודה ראשי כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה.

תוספת שנייה

(סעיף 2(ג)1)

(1) אישור רגולטורי לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, ואישור רגולטורי לפי חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדירור (הוראת שעה), התשע"ד-2014;

(2) היתר או אישור לפי סעיפים 13, 14 או 19 לחוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים), התשנ"ד-1944;

(3) היתר הפעלה כמשמעותו בסעיף 8 לחוק רישוי שירותי התעופה, התשכ"ג-1963;

(4) הכרה במוסד מוכר לפי תקנה 10 לתקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות), התשל"ג-1973;

(5) פנקס ימאי או אישור שירות הניתן לפי תקנות הספנות (ימאים), התשס"ב-2002, או מוארך לפי אותן תקנות;

(6) רישיון לפי חוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005;

- (7) תעודת היתר לפי תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד-1994 ;
- (8) היתר לפי תקנות 3, 4 או 5 לתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם-1980, וכן היתר למתן שירות קרינה לפי תקנה 8 לתקנות האמורות לעניין שירות המנוי בפרטים 5, 6 ו-7 לתוספת השנייה לאותן תקנות ;
- (9) היתר לפי תקנה 8א(1) לתקנות הדיג, 1937 ;
- (10) היתר לפי תקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), התשמ"ב-1982 ;
- (11) היתר לפי תקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה של בקר), התשל"ו-1976 ;
- (12) היתר לפי תקנה 24 לתקנות מחלות בעלי חיים (הקמה והפעלה של משקי טיפוח, הפצה, רבייה וגידול של עופות), התשמ"א-1981 ;
- (13) רישיון לפי תקנות מחלות בעלי חיים (יבוא בעלי חיים), התשל"ד-1974 ;
- (14) היתר לפי סעיף 9(א) או 9א לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 ;
- (15) אישור רגולטורי שניתן לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996, ולפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ;
- (16) היתר לייבוא או לייצוא של ערך טבע מוגן לפי סעיף 33 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, לעניין ערך טבע כאמור שחלה לגביו אכרזת גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (יישום האמנה בדבר סחר בין-לאומי במינים של חיית בר וצמחיית בר הנתונים בסכנה) (ערכי טבע מוגנים), התשס"ד-2004 ;
- (17) אישור רגולטורי לפי תקנות הנמלים (בטיחות השיט) (הוראת שעה), התש"ף-2020 ;
- (18) אישור רגולטורי לפי צו התעבורה (הארכת תקופת תוקף רישיון רכב), התש"ף-2020 ;
- (19) אישור רגולטורי לפי תקנות התעבורה (הוראת שעה מס' 2), התש"ף-2020 ;
- (20) הסמכת ממונים על פיצוצים, לפי חוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954 ;
- (21) בדיקות רפואיות של עובדים החשופים לגורם מזיק, שנדרשות לפי פקודת הבטיחות בעבודה ;
- (22) תסקיר בדיקה לגבי מעלית או עגורן צריח לפי פקודת הבטיחות בעבודה ;
- (23) היתרים לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 ;
- (24) אישור רגולטורי לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996 ;
- (25) אישור רגולטורי שניתן לפי חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002 ;
- (26) הסמכה שניתנה לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997 ;
- (27) רישיונות הניתנים לפי כלל 4 לכללי רשות שדות התעופה (כניסה לשטחים מוגבלים), התשמ"ג-1983 ;
- (28) אישור רגולטורי לפי חוק הנפט, התשי"ב-1952 ;
- (29) תעודת כושר טיסה שניתנה לפי סעיף 63 לחוק הטיס, התשע"א-2011 (בתוספת זו – חוק הטיס) ;
- (30) פטור שניתן לפי סעיף 165 לחוק הטיס ;
- (31) רישיון הפקה או רישיון הספקה לפי סעיף 23 לחוק המים, התשי"ט-1959 ;
- (32) אישור רגולטורי לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958 ;
- (33) הכרה בבית ספר כאמור בהגדרה "תעודת הסמכה" בסעיף 1 לחוק הספורט, התשמ"ח-1988 ;
- (34) היתר לפי חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966.